

A. Yağmur
Tunalı

İnsanın Çürüttüğü Dünyamız

A. Yağmur Tunalı

İnsanların önce kendisini düşünmesine şaşılmaz. Siyasetçi ayrı bir kumaştır. Başa geçirir ve boş bırakırsanız her zaman şahlanmaya hazır egosunun neler yaşatacağına şaşarsınız. Örnekleri tarihteki totaliter sistemlerde ve *tek adam rejimlerinde* sıra sıradır.

İnsanlık, geride kalmış her fenalığı tekrar yaşamaktan kurtulamaz. "*Tarihin tekerrür edişinde*" insan gafleti, unutkanlığı, aldanmaya ve aldatmaya yatkınlığı; kanser hücrelerinin zayıf bünyedeki hareketi ve açığa çıkması gibidir. Metastazi (nüksedişi, sıçraması) önlenemezse götürür.

Toplum ve devlet hayatında kanseri yaratan, kuralsızlığın kök salmasıdır. Kuralsızlığı isteyene derhal tedbir almazsanız kanserin dördüncü evresine kadar gidersiniz. Kurallar hijyen programıdır. Toplumun mikroplara yenilmesinin önünü alır. Herkesten önce yönetenleri çerçevelemek için konur. Çeşitli fren mekanizmaları içinde adalet kurumu son ve ince ayarı verir.

Düşüncesi devlet ve millet olmaktan çok kendisi olanlarla çevrilmemizi buralardan bakarak göreceğiz.

Neden ve nasıl bu hale geldiğimizi sorarsak cevabı bulunur. En geniş tarih çerçevesinden görünen sudur: İyileri seçeceksiniz. Bu da yetmez, denetleyeceksiniz.

KONTROLSÜZ GÜÇ YAKAR YIKAR

Uzun süren iktidarlar kural hijyenine dikkat edemez olurlar. Bozulmaları ve bozmaları neredeyse kaçınılmazdır. "*Güç bozar*" denmesiyle beraber düşünülecek bir meseledir. İleri demokrasilerde üst görevlerde bulunma zamanının iki dönemle sınırlanması sıradan bir gereklilik değildir. Olmazsa olmaz şart kabul edilir. İnsan ve dünya halini bilenlerin koyduğu bir kuraldır. Adı Cumhuriyet de olsa demokrasi de olsa tek adam rejimlerinde, totaliter eğilimlerde bu sınır ve dolayısıyla kontrol yoktur.

Kuralların getirdiği eşitlik iyiliği besler. Kuralları yan dolanma eğilimindeyseniz fertten topluma yayılan savunmasızlık kökleşir. Egosu azan yöneticinin kullanım alanı genişler. Kötü ve kötülük azar. Salgına uğrarsınız.

İnsan sermayemiz bozuk veya bozuldu derken gördüğümüz budur. İnsandan yana fakirleşiyoruz. Değerlerden hareket ettiğini söyleyenlerin bizi değersiz bırakışları bundan dolayı azıyor.

SUÇU YAYMA PROJESİ İŞLİYOR

Düzelmemizi ihtar eden bin bir olayın içinden geçiyoruz. Her gün bir belanın bağıracağı görülüyor. Uyanmıyoruz.

Sorumluluk duymayanlar tarafından yönetiliyoruz. Sistem varsa bunu kimseye yaptırmaz. Sistemin esası yetki ve sorumluluk dengesidir. Yetki sonsuz ve sorumluluk hiç yoksa onun adı başka bir şeydir. O takdirde yıkılmadık yapı kalmaz. Nitekim kalmıyor. Bizim gibi binlerce yıllık devlet tecrübesi olan memleketlerde bile bunlar olur ama kalıcı olmaz.

Olanı doğru anlayacağız ki çıkış yolunu da bulalım. Her sabah bir operasyona uyanıyoruz. Çünkü

sorumluluğunu unutturmak isteyen ve suçu başkasına atmak isteyen birileri var. Suçlanmadık kimse bırakmayacak ki kendi battığı çukur görülmesin. Suçu yayma projesi işliyor. Hem de hak hukuk tanımadan. Kişilik haklarına, en başta “lekelenmeme hakkı”na zerrece dikkat etmeden yapıyor. Suç ararken de suç doğuran işler katlanarak gidiyor.

Sadece iktidara aday siyasi rakipler değil her kesime suç sıçratılıyor. *Uyuşturucu* diyerek sanatçılar, öne çıkan işadamları, yaptıkları işlerle toplumun önünde görünen insanları topluyoruz. Belki yüz kişiden biri yalnızca kullanmış çıkıyor. Çıksa da suç değil. Ancak tedaviye gönderebilirsiniz. Diğerleri lekelenmekle kalıyor.

Dikkatinizi çekerim, bu konunun suçlusu kaçakçılardan, uyuşturucu baronlarından hiç haber yok. Onlar işlerinde berdevam. Milletın malına çökmekle yetinmeyip işçilerin maaşına göz diken madenci gibilerin düzeni de yürüyor. Olan memlekete oluyor. Bu panikle ülkeden kaçan kaçana. Para kaçıyor, insan kaçıyor. Çünkü güven kaçıyor.

Adalet kaçınca doğan anarşide pazusu güçlü olanın zorbalığına kalırsınız.

ADALET KAÇARSA...

Adalet kaçınca her şey kaçır. Belinizi doğrultamazsınız. Kimse sorumluluk almak istemez. Kaçır. Çocuklarınız, mafyacılık oynamaya başlar. Mekteplerinizde beş silahla saldırıya girişen çocuklarınız olur. Sebebini görmezseniz yeni belalara davetiye çıkarırsınız.

Sorumlular, hiç oralı olmaz ve yine suçu ona buna atmaya çalışır ki vahimdir. İnsandan, toplumdan ve psikolojisinden anlayanlar bu kesin hükmü daha keskin söyler. Buraya geldiyseniz, ne derlerse tersini düşüneneğiniz güvenilir insanlar meydan alır. Gözünüzün içine baka baka yalan yanlış şeyler söylemeye devam ederler.

Evlere şenlik bir Millî Eğitim Bakanı'ndan siz utanırsınız. O hâlâ pişkin pişkin “*maneviyat*”tan dem vurur. İçişleri Bakanınızın o işi nasıl yapacağı veya yapamayacağı zaten gelmeden bellidir. Nasıl seçildiğine akıl sır ermez Adalet Bakanınızın adalete ne kadar yakın olduğunu yaptıklarından dolayı daha baştan görür ve bilirsiniz.

Ziya Paşa, “*Böyle gecenin hayr umulur mu seherinde?*” diyor. **Paşa**'nın sorusu doğrudur. Ancak biz her şeye rağmen bu gecenin sabahını da hayra çevirmeye mecburuz. Yıkımın ağırlığı ortada. Kurtuluş yolunu kurallara dönmekle bulacak ve düştüğümüz dipten çıkacağız. Çok düştük ve çıktık. Yine çıkarız.